

א' אלמי

א' אלמי (1892-1963) הוא שם־העט שאימץ לעצמו המשורר, הסופר, המסאי והעיתונאי אליהורחיים בן שלמה־זלמן שָפֶס שנולד בוורשה למשפחה ענייה מאד.

עד גיל עשר למד בחדר, ובאותו זמן התעמק באופן עצמאי בתרבות הכללית. משעזב את החדר, שלח אותו אביו לשמש שוליה בסדנאות של בעלי מלאכה כדי שירכוש מקצוע (כגון, תפירת ערדליים, נגרות, הכנת תחרה). אבל א' אלמי לא שרד אף בסדנה אחת זמן די הצורך כדי לרכוש מקצוע, לא רק משום יחסם הנוקשה של בעלי המלאכה לשוליות שלהם, אלא בעיקר משום שראשו היה נתון לשירים שהחל לכתוב עוד קודם לכן, כבר בהיותו כבן תשע.

בשנת 1907, בהיותו כבן חמש־עשרה, פרסם לראשונה שיר בירחון הוורשאי "רָאָמָאָנְצִיטוֹנִג". אז גם התוודע למשוררים וסופרים בני גילו, ויסד חוגי כותבים שנהגו להיפגש מעת לעת.

בשנת 1908 עקר לקרקוב. שם פרסם שירים בירחון "קונסט און לעבן" שערך אברהם רייזן. כעבור חודשים אחדים עקר לווינה. שם התפרסמו בעיתון "יודישע צייטונג" תרגומים לגרמנית של אחדים משיריו. אבל מחמת קושי להתפרנס בווינה שב כעבור חודשים אחדים לוורשה.

גם בוורשה פרסם שירים בכתבי־עת אחדים. באותו זמן הצטרף לקבוצת חוקרי פולקלור שנוהלה (לימים) בידי נוח פרילוצקי; אסף שירייעם, מעשיות, תחינות. הוא אף סייע לפרילוצקי לערוך אנתולוגיות בנושאים אלה.

בשנת 1910, עם היווסדו של היומון הוורשאי "דער מאָמענט", החל לכתוב בו בקביעות, ומשך זמַרְמָה שימש גם מזכיר המערכת. מלבד כתבות, טורי דעה ושירים, פרסם שם גם סדרת סיפורייעם על אודות החלק שנטלו היהודים בהתקוממות הפולנית של שנת 1863 ("מרד ינארי"). בוורשה גם פרסם שירים באוסף שערך י"ל פרץ "יידיש", באוסף שערך ליטווין "לעבן און וויסנשאַפֿט", באוסף שערך פֿרייד "דער שטרַאַל" ובאוספים נוספים.

בתחילת 1913 הגיע לאמריקה והחל לעבוד ביומון "טאַגעבלאַט". הוא כתב באותו זמן גם לכתבי־עת אחרים.

הוא חי זמַרְמָה בקנדה וכתב ביומון "קאָנאַדער אַדלער". ערך שם את הירחון "דער קוואַל" (שהחזיק מעמד גיליון אחד בלבד), ואת האוסף "עפֿאַכע" (עם י"י סיגל ו-א"י שיקולניקוב).

אחרי ש"טאַגעבלאַט" נסגר, כתב בעיקר בכתב־העת האמריקאי "פֿרייע אַרבעטער שטימע" בשמות־עט אחדים. אבל מזמן לזמן עבד גם ביומונים "פֿאַרווערטס", "טאַג" ו"מאַרגען זשורנאַל" (ניו-יורק), ופרסם שירים ומאמרים בנושאים פילוסופיים, מיסטיים ומדעיים ב"צוקונפֿט" (ניו-יורק) ב"ליטעראַרישע בלעטער" (וורשה), ב"אידישע צייטונג" (וורשה) וב"דער שפיגל" (ארגנטינה). רבים מן השירים והחיבורים פרייעטו קובצו לספרים (כעשרים וחמישה במספר). מקצתם אף תורגמו לאנגלית ולעברית.

מקורות:

לעקסיקאָן פֿאַר דער נייער יידישער ליטעראַטור, כרך 1, עמודים 108-109. ניו-יורק. 1956.

א. אַלמי – ביאָגראַפֿישע נאָטיצן, פֿרייע אַרבעטער שטימע, 17 מאי 1957, עמוד 8.